

1. Průběh mapování

Všechny lokality byly v letošním roce navštíveny celkem 4×, vždy za příznivých povětrnostních podmínek, dostatečného slunečního svitu a teploty nad 15 °C:

1. návštěva: 26. 5. 2025 (STN lokality) / 3. 6. 2025 (BC lokality);
2. návštěva: 17. 6. 2025 (BC lokality) / 15. 6. 2025 (STN lokality);
3. návštěva: 18. 7. a 22. 7. 2025 (BC lokality); 15.–16. 7. a 22. 7. 2025 (STN lokality)
4. návštěva: 14. 8. 2025 (STN lokality); 15. 8. a 25. 8. 2025 (BC lokality)

Mapování původních nekosených lokalit v parku Stromovka (STN1 – STN6) probíhalo i v letošním roce, V úvodu sezóny nebyl management sečí zcela dodržován, situace se ale v průběhu léta zlepšila. Naopak vyšetřené pásy (STV1 – STV4 a STV6) jsou koseny externím dodavatelem, který plán seče již několik let přesně dodržuje. Loučka Gymnázia Česká již od roku 2022 není monitorována. V areálu Biologického centra Akademie věd a JU dochází ke zdařilé spontánní obnově plochy BCV2. Bohužel její management nebyl úplně dodržován, stejně tak se nedařilo plně dodržet seče na některých extenzivních plochách.

2. Výsledky

2.1 Počet druhů denních motýlů

Celkem bylo v letošním roce zaznamenáno 15 druhů denních motýlů + 3 druhy „nočních motýlů“ a jedna vřetenuška (dále souhrnně jako „motýli“), z nichž vřetenuška obecná (*Zygaena filipendulae*) patří mezi téměř ohrožené druhy, přestože není legislativně chráněna. Přehled všech zaznamenaných druhů a jejich početnost v jednotlivých letech je uvedena v Tabulce 1. Výše zmíněná vřetenuška je v letošním roce jediným novým druhem na monitorovaných plochách.

Nejvíce druhů bylo zaznamenáno na lokalitách vyšetřých a nesečených ploch (viz Graf 1). Nejbohatší plochou byla nesečená plocha STN6 (12 druhů motýlů): modrásek jehlicový (*Polyommatus icarus*), okáč luční (*Maniola jurtina*), bělásek řepový (*Pieris rapae*), bělásek řepkový (*Pieris napi*), kovolessklec gama (*Autographa gama*), okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*), soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*), babočka admirál (*Vanessa atalanta*), bělásek zelný (*Pieris brassicae*), ohniváček černokřídlý (*Lycaena phlaeas*), babočka paví oko (*Inachis io*), ohniváček černočárný (*Lycaena dispar*).

Další tři plochy hostily 10 druhů (STN1, STN3 a BCV4) a po 9 druzích bylo nalezeno také na nesečené lokalitě STN4 a vyšetřých lokalitách STV1 a STV3.

Na intenzivně sečené ploše BCI1 nebyl již třetím rokem zaznamenán jediný druh (viz Graf 1). Žádného motýla se nepovedlo zachytit ani na intenzivní ploše STI3.

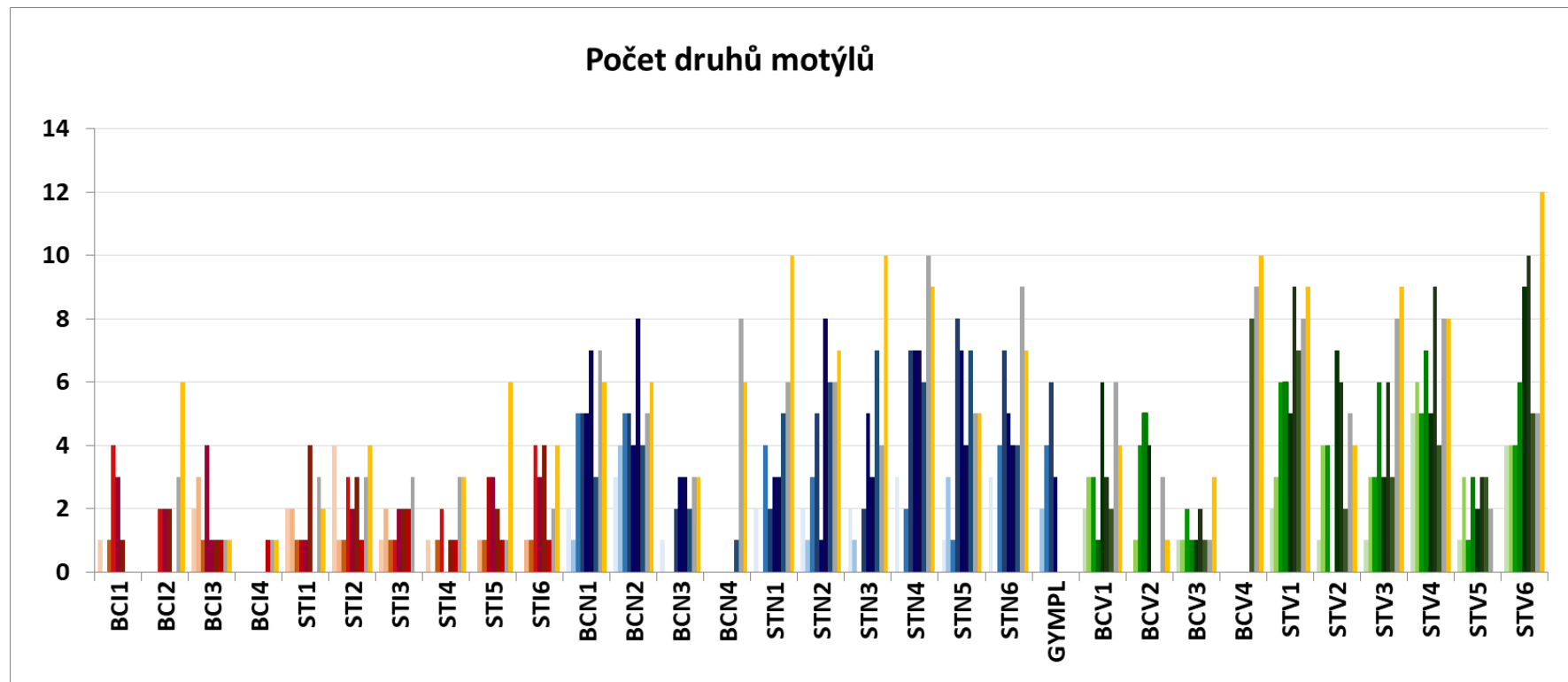
Nejvíce druhů bylo možné na pásích spatřit během červencové návštěvy a srpnové návštěvy (celkem 16 druhů v počtu 217 ks, resp. 10 druhů v počtu 111 ks), naopak nejméně druhů bylo k vidění v květnu (celkem 7 druhů v 20 ks). V červnu bylo k vidění 9 druhů v počtu 39 ks.

Tabulka 1: Přehled všech zaznamenaných druhů a jejich abundance na plochách v Městském parku Stromovka a v areálu BC a JU v letech 2017–2021.

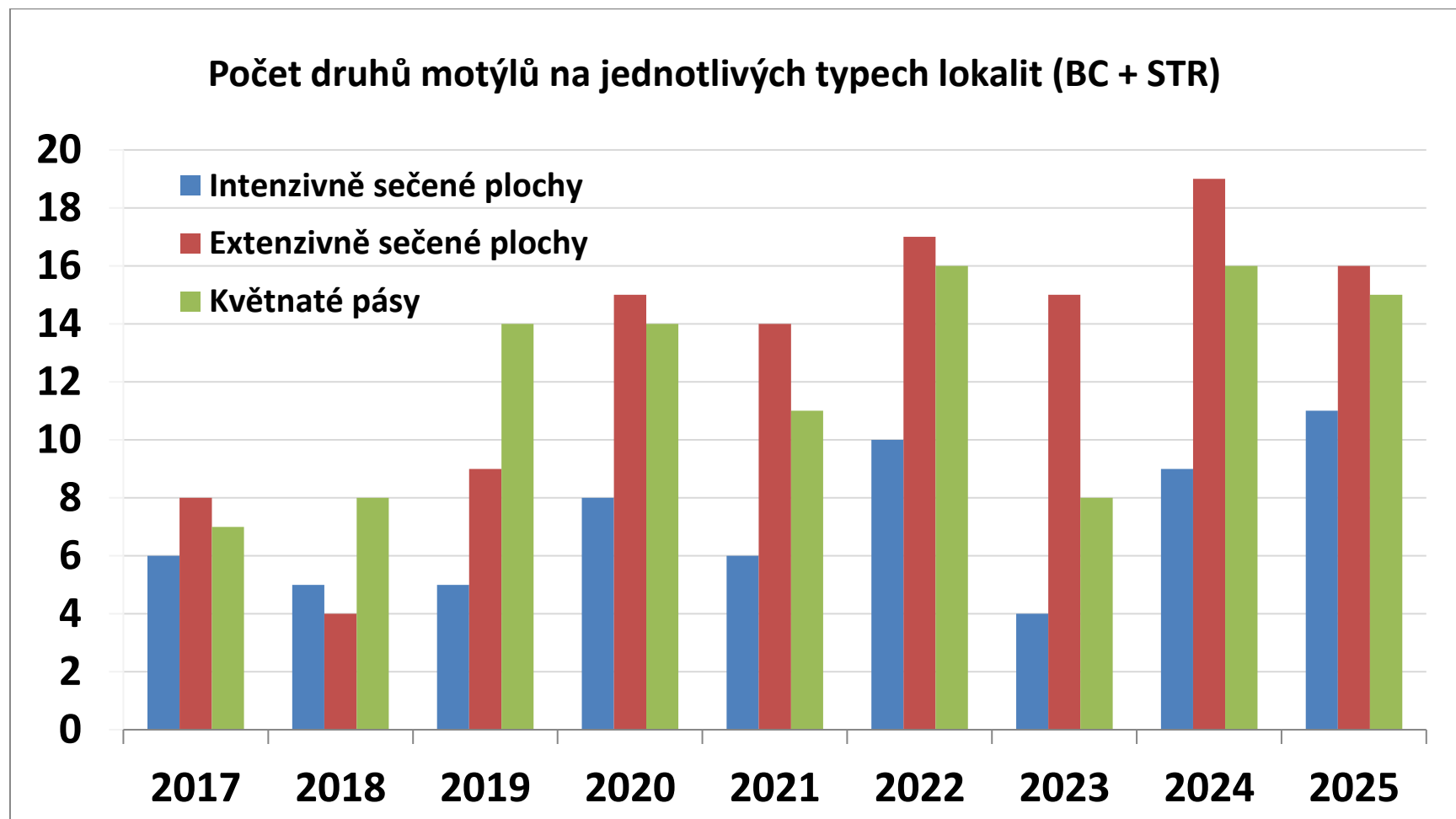
Název	2017	2018	2019	2020	2021
Bělásek řepkový (<i>Pieris napi</i>)	26	14	21	123	115
Okáč luční (<i>Maniola jurtina</i>)	8	6	12	20	13
Bělásek řepový (<i>Pieris rapae</i>)	8	27	26	107	42
Ohniváček černokřídlý (<i>Lycena phlaeas</i>)	5	2	2	0	2
Modrásek jehlicový (<i>Polyommatus icarus</i>)	10	66	14	17	31
Hnědásek kostkovaný (<i>Melitaea cinxia</i>)	1	0	0	0	0
Bělásek zelný (<i>Pieris brassicae</i>)	1	3	4	8	63
Babočka síťkovaná (<i>Araschnia levana</i>)	1	3	7	1	2
Okáč pohánkový (<i>Coenonympha pamphilus</i>)	9	2	3	11	6
Ohniváček černočárny (<i>Lycena dispar</i>)	1	0	0	2	0
Okáč zední (<i>Lasiommata megera</i>)	0	0	1	1	0
Babočka bodláková (<i>Vanessa cardui</i>)	0	0	3	0	1
Babočka bílé C (<i>Polygonia c-album</i>)	0	0	2	1	0
Soumračník jitrocelový (<i>Carterocephalus palaemon</i>)	0	0	1	0	0
Soumračník čárečkovaný (<i>Thymelicus lineola</i>)	0	0	6	1	1
Bělásek rezedkový (<i>Pontia edusa</i>)	0	0	1	0	0
Okáč bojínkový (<i>Melanargia galathea</i>)	0	0	1	0	1
Otakárek fenyklový (<i>Papilio machaon</i>)	0	0	1	0	0
Žlutásek čičorečkový / jižní (<i>Colias hyale / alfacariensis</i>)	0	0	0	1	0
Žlutásek řešetlakový (<i>Gonepteryx rhamni</i>)	0	0	0	1	4
Okáč prosičkový (<i>Aphantopus hyperantus</i>)	0	0	0	5	0
Babočka paví oko (<i>Inachis io</i>)	0	0	0	5	11
Okáč pýrový (<i>Pararge aegeria</i>)	0	0	0	1	0
Okáč třeslicový (<i>Coenonympha glycerion</i>)	0	0	0	2	0
Babočka admirál (<i>Vanessa atalanta</i>)	0	0	0	4	3
Perlet'ovec nejmenší (<i>Boloria dia</i>)	0	0	0	1	0
Bělopásek tavolníkový (<i>Neptis rivularis</i>)	0	0	0	0	1
Soumračník metlicový (<i>Thymelicus sylvestris</i>)	0	0	0	0	1
Kovolesklec gama (<i>Autographa gamma</i>)	0	0	0	3	0
Dlouhozobka svízelová (<i>Macroglossum stellatarum</i>)	0	0	0	2	1
Jetelovka hnědá (<i>Euclidia glyphica</i>)	0	0	0	20	0
Perlet'ovec stříbropásek (<i>Argynnis paphia</i>)	0	0	0	0	0
Perlet'ovec dvanáctitečný (<i>Boloria selene</i>)	0	0	0	0	0
Babočka kopřivová (<i>Aglais urticae</i>)	0	0	0	0	0
Okáč ječmínkový (<i>Lasiommata maera</i>)	0	0	0	0	0
Ohniváček černoskvřinný (<i>Lycena tityrus</i>)	0	0	0	0	0
Modrásek bahenní (<i>Maculinea nausithous</i>)	0	0	0	0	0
Soumračník rezavý (<i>Ochlodes sylvanus</i>)	0	0	0	0	0
Perlet'ovec malý (<i>Issoria lathonia</i>)	0	0	0	0	0
Bělásek řeřichový (<i>Anthocharis cardamines</i>)	0	0	0	0	0
Prástevník chrastavcový (<i>Diacrisia sannio</i>)	0	0	0	0	0
Bělásek sp. (<i>Leptidea sp.</i>)	0	0	0	0	0
Vřetenuška obecná (<i>Zygaena filipendulae</i>)	0	0	0	0	0

Tabulka 1 pokr.: Přehled všech zaznamenaných druhů a jejich abundance na plochách v Městském parku Stromovka a v areálu BC a JU v letech 2022–2025.

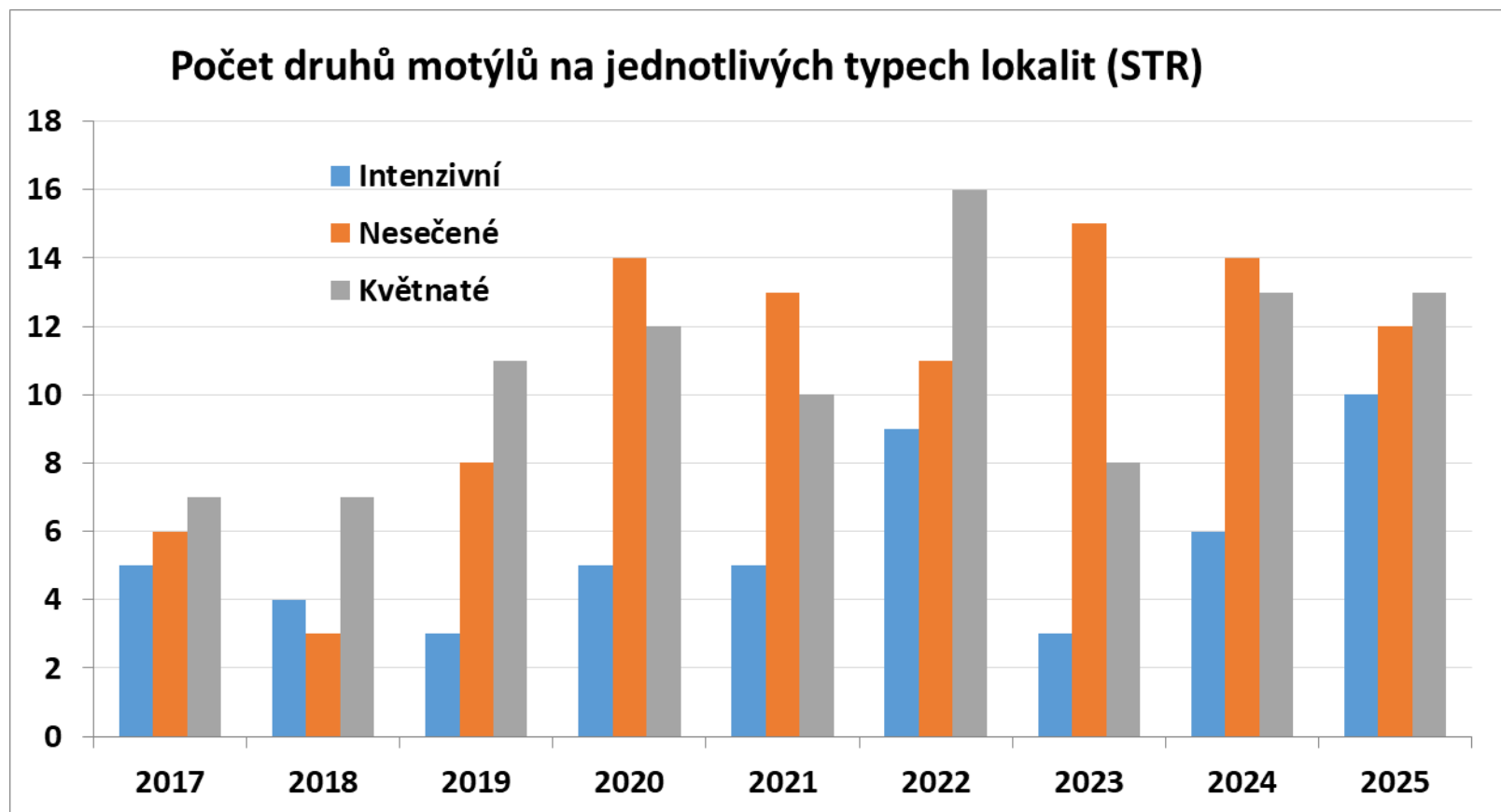
Název	2022	2023	2024	2025	
Bělásek řepkový (<i>Pieris napi</i>)	74	74	96	64	
Okáč luční (<i>Maniola jurtina</i>)	22	12	19	49	
Bělásek řepový (<i>Pieris rapae</i>)	18	30	50	62	
Ohniváček černokřídlý (<i>Lycena phlaeas</i>)	8	6	8	12	
Modrásek jehlicový (<i>Polyommatus icarus</i>)	84	34	42	86	
Hnědásek kostkovaný (<i>Melitaea cinxia</i>)	0	0	1	0	
Bělásek zelný (<i>Pieris brassicae</i>)	20	14	27	24	
Babočka síťkovaná (<i>Araschnia levana</i>)	1	2	0	2	
Okáč pohánkový (<i>Coenonympha pamphilus</i>)	13	4	10	11	
Ohniváček černočárný (<i>Lycena dispar</i>)	0	0	0	2	
Okáč zední (<i>Lasiommata megera</i>)	0	0	2	0	
Babočka bodláková (<i>Vanessa cardui</i>)	0	0	1	0	
Babočka bílé C (<i>Polygonia c-album</i>)	1	0	0	2	
Soumračník jitrocelový (<i>Carterocephalus palaemon</i>)	0	0	0	0	
Soumračník čárečkovaný (<i>Thymelicus lineola</i>)	2	0	1	4	
Bělásek rezedkový (<i>Pontia edusa</i>)	0	0	0	0	
Okáč bojínkový (<i>Melanargia galathea</i>)	0	0	1	0	
Otakárek fenýklový (<i>Papilio machaon</i>)	0	0	1	0	
Žluťásek čičorečkový / jižní (<i>Colias hyale / alfacariensis</i>)	1	0	1	0	
Žluťásek řesetlákový (<i>Gonepteryx rhamni</i>)	2	4	3	0	
Okáč prosíčekový (<i>Aphantopus hyperantus</i>)	7	0	6	1	
Babočka paví oko (<i>Inachis io</i>)	3	0	9	21	
Okáč pýrový (<i>Pararge aegeria</i>)	0	0	0	0	
Okáč třeslicový (<i>Coenonympha glycerion</i>)	0	0	0	0	
Babočka admirál (<i>Vanessa atalanta</i>)	2	0	3	5	
Perlet'ovec nejmenší (<i>Boloria dia</i>)	0	0	0	0	
Bělopásek tavolníkový (<i>Neptis rivularis</i>)	0	1	0	0	
Soumračník metlicový (<i>Thymelicus sylvestris</i>)	3	1	5	2	
Kovolesklec gama (<i>Autographa gamma</i>)	4	43	14	33	
Dlouhozobka svízelová (<i>Macroglossum stellatarum</i>)	2	0	1	2	
Jetelovka hnědá (<i>Euclidia glyphica</i>)	0	0	0	4	
Perlet'ovec stříbropásek (<i>Argynnis paphia</i>)	1	0	0	0	
Perlet'ovec dvanáctitečný (<i>Boloria selene</i>)	1	0	0	0	
Babočka kopřivová (<i>Aglais urticae</i>)	2	0	0	0	
Okáč ječmínkový (<i>Lasiommata maera</i>)	1	0	0	0	
Ohniváček černoskvřnný (<i>Lycena tityrus</i>)	3	0	0	0	
Modrásek bahenní (<i>Maculinea nausithous</i>)	1	0	0	0	
Soumračník rezavý (<i>Ochlodes sylvanus</i>)	1	0	0	0	
Perlet'ovec malý (<i>Issoria lathonia</i>)	0	1	0	0	
Bělásek řeřichový (<i>Anthocharis cardamines</i>)	0	3	0	0	
Prástevník chrastavcový (<i>Diacrisia sannio</i>)	0	1	0	0	
Bělásek sp. (<i>Leptidea sp.</i>)	0	0	1	0	
Vřetenuška obecná (<i>Zygaena filipendulae</i>)	0	0	0	1	

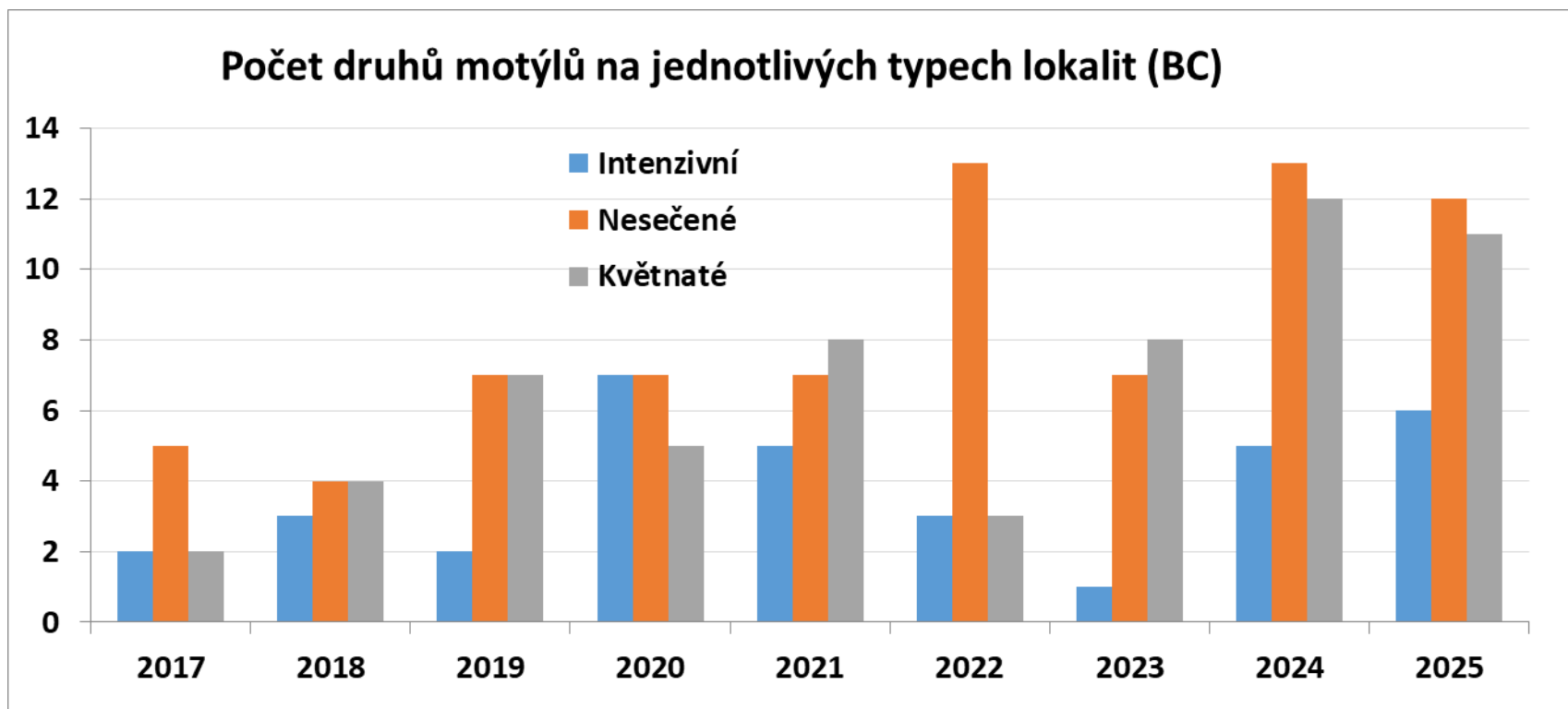
Graf 1. Počet druhů motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých mapovaných lokalitách v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Odstíny červené označují intenzivní plochy, odstíny modré nesečené plochy a odstíny zelené označují plochy vysetých květnatých pásů. Jednotlivé roky jsou znázorněny rozdílnou intenzitou barev (2017 – nejsvětlejší, rok 2024 je označen šedě, 2025 je pro přehlednost označen žlutě).

Graf 2. Souhrnný počet druhů motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Graf 3. Počet druhů motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v Městském parku Stromovka.

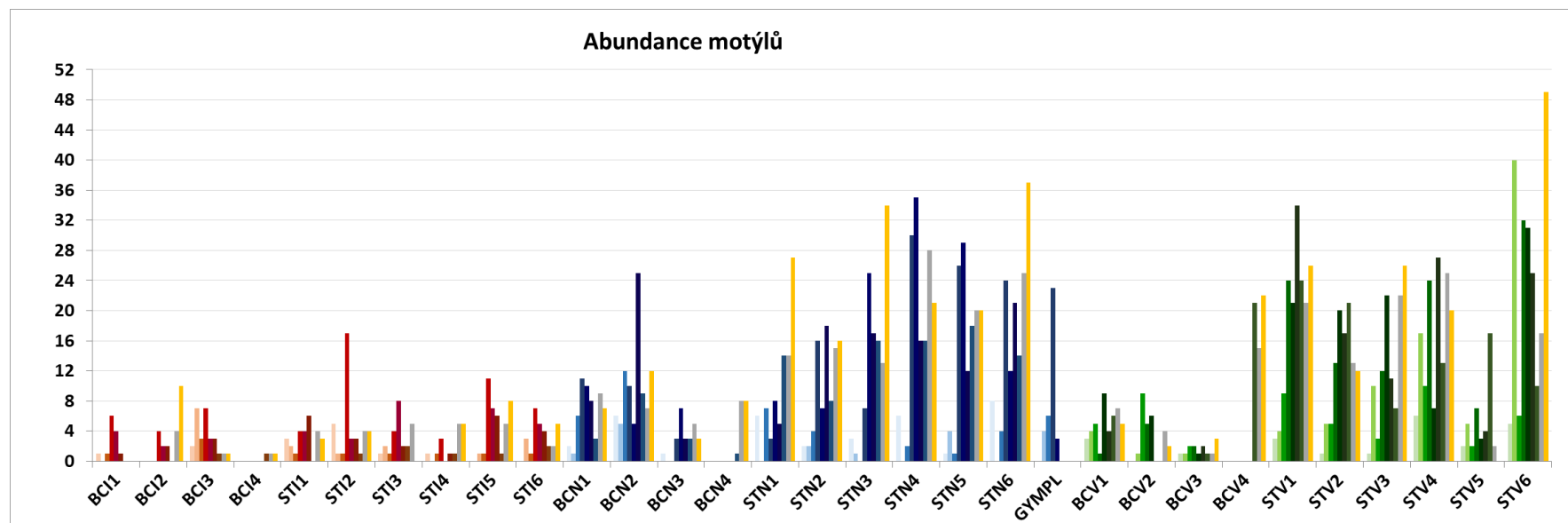
Graf 4. Počet druhů motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Květnaté pásy v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra AV a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Závěrečná zpráva 2025

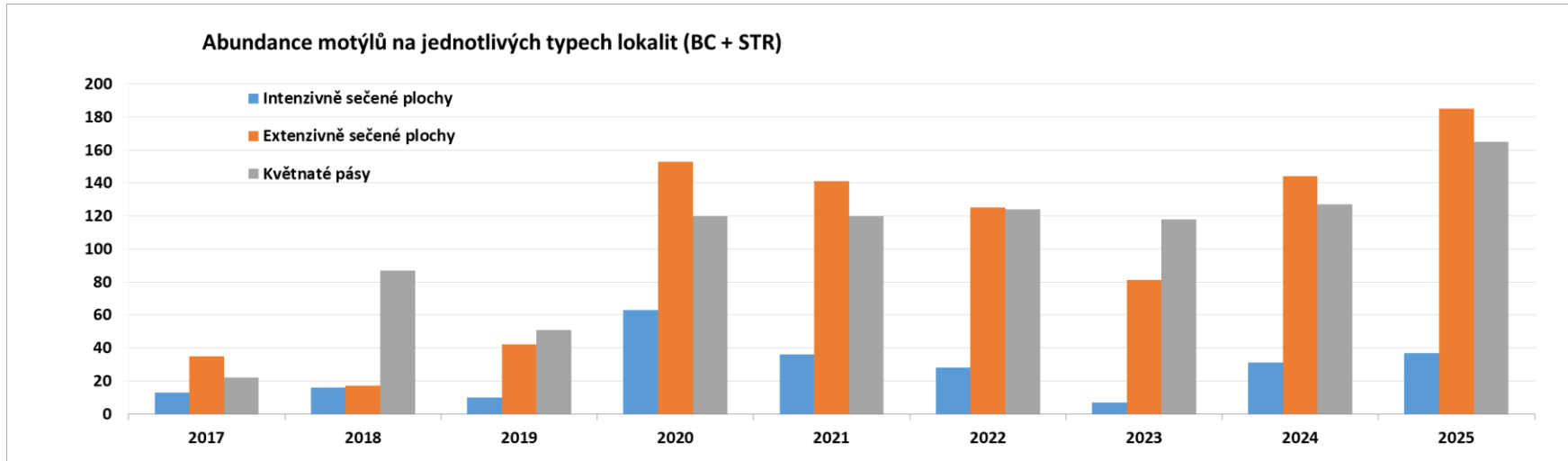
2. 2 Abundance denních motýlů

Celkem bylo zaznamenáno 387 motýlů. Nejpočetnějšími druhy byli modrásek jehlicový (*Polyommatus icarus*) – 86 ks a bělásek řepkový (*Pieris napi*) – 64 ks. Významně byl zastoupen také bělásek řepový (*Pieris rapae*) – 62 ks. Přehled abundance jednotlivých druhů je uveden výše v Tabulce 1.

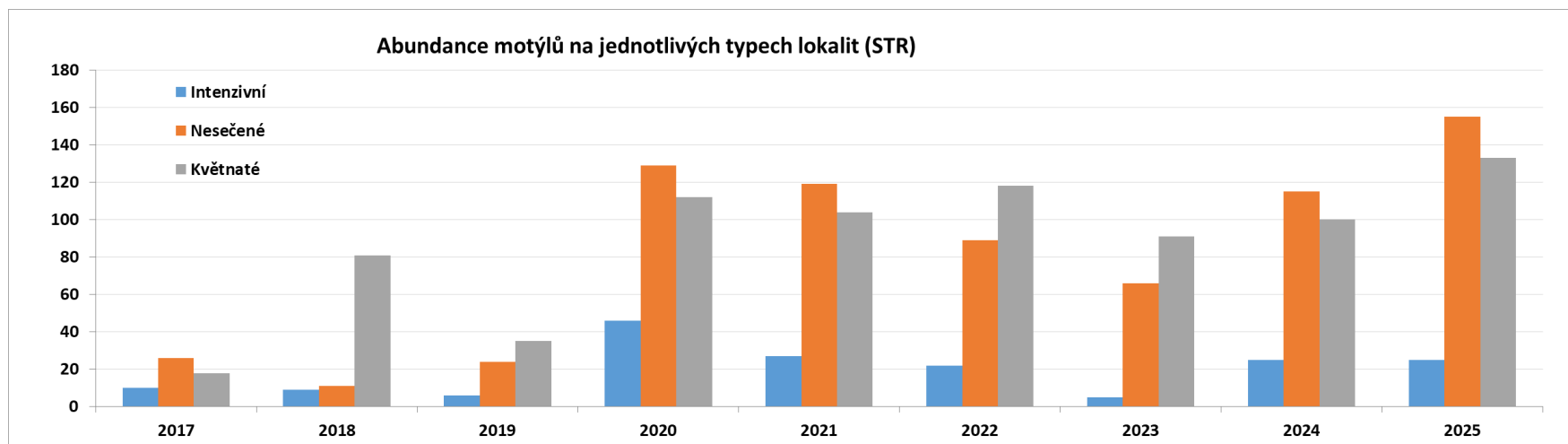
Graf 5. Početnost motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých mapovaných lokalitách v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Jednotlivé roky jsou znázorněny rozdílnou intenzitou barev (2017 – nejsvětlejší, rok 2024 je označen šedě, rok 2025 je pro přehlednost označen žlutě).

Květnaté pásy v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra AV a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
Závěrečná zpráva 2025

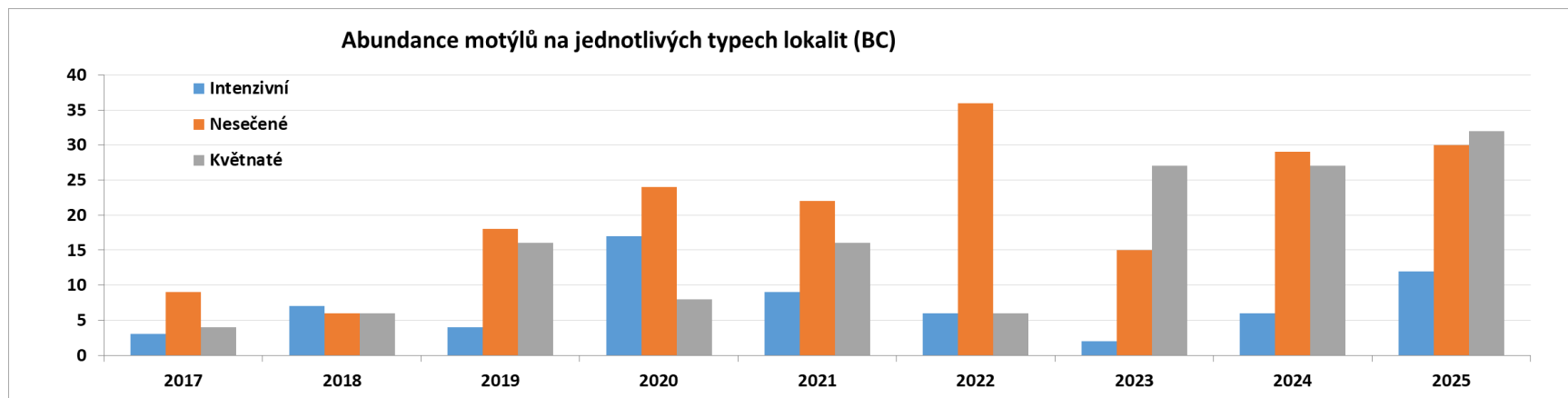
Graf 6. Souhrnná abundance motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Květnaté pásy v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra AV a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
Závěrečná zpráva 2025

Graf 7. Abundance motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v Městském parku Stromovka.

Květnaté pásy v Městském parku Stromovka a v areálu Biologického centra AV a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
Závěrečná zpráva 2025

Graf 8. Abundance motýlů zaznamenaných v letech 2017–2025 na jednotlivých typech lokalit v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

3. Meziroční srovnání let 2017–2025

Druhá rozmanitost motýlů na monitorovaných plochách se v letošním roce poprvé za dobu sledování lehce snížila (2017 – 10, 2018 – 8, 2019 – 16, 2020 – 22, 2021 – 17, 2022 – 25, 2023 – 15, 2024 – 22, 2025 – 19). Naopak celková početnost se poměrně významně zvýšila (2017 – 59, 2018 – 128, 2019 – 103, 2020 – 336, 2021 – 273, 2022 – 277, 2023 – 230, 2024 – 302, 2025 – 387).

Až na výjimky (STI3, BCN4, STN6, BCV2) nedošlo v letošním roce na všech typech ploch k velkému poklesu počtu druhů oproti loňskému roku. Na čtvrtině ploch byl počet druhů shodný s loňským rokem, na téměř polovině došlo k nárůstu. Podobný trend jde vysledovat i u počtu kusů – na více než čtvrtině ploch došlo k poklesu počtu druhů, necelé čtvrtina ploch hostila stejný počet druhů jako v loňském roce a na polovině druhů došlo k nárůstu početnosti, na některých lokalitách až ke dvojnásobnému (BCI2, STI6, STN1, STN3, STN6, STV6). Letošní rok byl pro motýly klimaticky příznivý, podobně jako loňský rok.

Na intenzivních plochách bylo v letošním roce zaznamenáno maximálně 6 druhů a 10 kusů motýlů na plochu, což je ale třetina počtu druhů i počtu kusů ve srovnání s nekosenými a vyšetými plochami. Plochy BCI1 a STI3 zůstaly bez jediného záznamu (viz Příloha 1).

Stejně jako v předchozích letech není možné provést úplně relevantní srovnání nekosených ploch v parku Stromovka z důvodu nedodržování managementu (některé plochy byly sekány v nevhodnou dobu nebo celoplošně). Dodržování managementu se bohužel ve Stromovce dlouhodobě nedaří vyjednat, nicméně je nutno konstatovat, že v průběhu letošního roku došlo k mírnému zlepšení. Bohužel je na některých plochách stále prováděna rotační seč, **takže jakýkoli pozitivní efekt tohoto managementu se ztrácí ve chvíli, kdy je biomasa ponechána na plochách v podobě mulče.**

Zatímco počet druhů v letošním roce lehce klesl, jejich abundance téměř o třetinu vzrostla.

Počet druhů: 2017 – 6, 2018 – 3, 2019 – 8, 2020 – 14, 2021 – 13, 2022 – 11, 2023 – 15, 2024 – 14, 2025 – 12

Abundance: 2017 – 26, 2018 – 11, 2019 – 24, 2020 – 129, 2021 – 119, 2022 – 89, 2023 – 66, 2024 – 115, 2025 – 155

V areálu Biologického centra a Jihočeské univerzity nebyl v letošním roce management dodržován úplně dle původního plánu. Počet druhů byl v letošním roce téměř shodný s loňským rokem. Obdobně i abundance byla v letošním roce téměř totožná.

Počet druhů: 2017 – 5, 2018 – 4, 2019 – 7, 2020 – 7, 2021 – 7, 2022 – 13, 2023 – 7, 2024 – 13, 2025 – 12

Abundance: 2017 – 9, 2018 – 6, 2019 – 18, 2020 – 24, 2021 – 22, 2022 – 36, 2023 – 15, 2024 – 29, 2025 – 30

U květnatých pásů v městském parku Stromovka došlo v letošním roce oproti minulému roku ke zvýšení počtu druhů, ale zejména k více než zdvojnásobení celkové početnosti. V areálu BC a JU zůstala druhová rozmanitost stejná jako v loňském roce, ale celková početnost mírně vzrostla. Spontánní obnova poškozeného pásu v areálu BC pokračovala velmi úspěšně i v letošním roce – plocha BCV4 byla i v letošním roce jednou z nejbohatších lokalit (10). **Je zřejmé, že květnatá směs, kterou byla oseta plocha BCV4 je pro hmyz velmi vhodná.**

4. Vazba na živné rostliny

4.1 Čeleď běláskovití (Pieridae)

Jak bělásek zelný (*Pieris brassicae*), tak bělásek řepový (*Pieris rapae*) se živí na různých druzích z čeledi brukvovitých, oba druhy jsou potenciálními škůdci. Z volně rostoucích je pro bělásku zelného vhodná zvláště brukev zelná (*Brassica oleracea*), ale také lichořeřišnice (*Tropaeolum majus*).

Bělásek řepový kromě pěstovaných brukvovitých nepohrdne brukví zelnou (*Brassica oleracea*), hořčicí rolní (*Sinapis arvensis*), česnáčkem lékařským (*Alliaria petiolata*), strnobylem lysým (*Arabis glabra*), ale i rýtem žlutým (*Reseda lutea*) z čeledi rezedovitých.

Bělásek řepkový (*Pieris napi*) je omezen pouze na divoce rostoucí druhy, takže není potenciálním zahradním škůdcem. Stejně jako výše zmiňovaní bělásci se živí na rostlinách z čeledi brukvovitých, zvláště pak na řeřišnici luční (*Cardamine pratensis*), česnáčku lékařském (*Alliaria petiolata*), hulevnících (*Sisymbrium* spp.), rukvích (*Rorippa* spp.), hořčicí rolní (*Sinapis arvensis*), řeřišnici hořké (*Cardamine amara*) aj. První dvě zmiňované jsou hlavními živnými rostlinami i v dalšího zaznamenaného druhu – bělásku řeřichového (*Anthocharis cardamines*).

Dalším zaznamenaným běláskem byl bělásek rezedkový (*Pontia edusa*), který se živí např. na rýtu (*Reseda* spp.), úhorníku mnohodílném (*Descurainia sophia*), řeřiše (*Lepidium* spp.) aj.

Ze žlutásků byly v letošním roce zaznamenány dva druhy: žlutásek řešetlákový (*Gonepteryx rhamni*), který je vázaný na řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*) a krušinu olšovou (*Frangula alnus*) a také žlutásek čičorečkový/žlutásek jižní (*Colias hyale* / *C. alfacariensis*), kteří jsou vázaní na různé druhy vikvovitých (např. čičorka pestrá (*Coronilla varia*), tolíce vojtěška (*Medicago sativa*), apod. Tyto dva druhy je možné spolehlivě rozlišit jen na základě housenek, proto je pozorování uváděno takto.

4.2 Čeleď otakárkovití (Papilionidae)

Jediným legislativně chráněným druhem zaznamenaným na monitorovaných plochách byl otakárek fenyklový (*Papilio machaon*). Jeho živnými rostlinami je řada pěstovaných I plane rostoucích miříkovitých (Apiaceae), např. mrkev obecná (*Daucus carota*), kopr vonný (*Anethum graveolens*), děhel lesní (*Angelica sylvestris*), bedrníky (*Pimpinella* spp.) aj.

4.3 Čeleď modráskovití (Lycaenidae)

Náš nejběžnější modrásek – modrásek jehlicový (*Polyommatus icarus*) se živí na řadě bobovitých bylin, zvláště na tolici (*Medicago* spp.), jetelu (*Trifolium* spp.), štirovníku (*Lotus* spp.), čičorce (*Coronilla* spp.) a jehlici (*Ononis* spp.). Naopak modrásek bahenní (*Maculinea nausitibus*) je striktním monofágem na krvavci totenu (*Sanguisorba officinalis*).

Všechny tři druhy pozorovaných ohniváček jsou pak vázané na různé druhy šťovíků: Ohniváček černočárný (*Lycaena dispar*) spíše na širokolisté šťovíky (*Rumex*), zejména š. tupolistý (*R. obtusifolius*), š. kadeřavý (*R. crispus*) a š. koňský (*R. hydrolapathum*); ohniváček černokřídlý (*Lycaena phlaeas*) a ohniváček černoskvřitý (*Lycaena tityrus*) pak především na šťovík menší (*Rumex acetosella*), š. kyselý (*R. acetosa*).

4.4 Čeleď babočkovití (Nymphalidae)

Na lokalitách byly zpozorovány celkem 6 baboček: babočka sít'kovaná (*Araschnia levana*), babočka paví oko (*Inachis io*), babočka admirál (*Vanessa atalanta*) i babočka bílé C (*Polygonia c-album*) a babočka kopřivová (*Aglais urticae*), které jsou vázané na kopřivu dvoudomou (*Urtica dioica*), druhá zmíněná se dokáže živit i na chmelu otáčivém (*Humulus lupulus*) či jilmeh (*Ulmus* spp.). Poslední zaznamenanou babočkou je babočka bodláková (*Vanessa cardui*). Ta je největším polyfágem z výše uvedených, dokáže se živit na různých druzích z čeledí: Urticaceae, Asteraceae, Malvaceae, Convolvulaceae, Boraginaceae, Verbenaceae a Fabaceae. V České republice však dává přednost především bodláku (*Carduus* spp.) a pcháčům (*Cirsium* spp.).

Hnědásek kostkovaný (*Melitaea cinxia*), spatřený v roce 2017, je dle naší legislativy druhem ohroženým. Jeho živnou rostlinou jsou různé druhy jitrocelů (*Plantago* spp.): j. kopinatý (*P. lanceolata*), j. větší (*P. major*), j. prostřední (*P. media*) a rozrazil (*Veronica* spp.): r. klasnatý (*V. spicata*) a r. ožankovitý (*V. teucrium*).

Všichni zaznamenaní okáči jsou vázáni na běžné druhy trav: Okáč luční (*Maniola jurtina*) a okáč bojínkový (*Melanargia galathea*) např. na sverep vzpřímený (*Bromus erectus*), kostřavy (*Festuca* spp.), válečku prapořitou (*Brachypodium pinnatum*), lipnici luční (*Poa pratensis*), psárku luční (*Alopecurus pratensis*) aj.; okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*) pak např. na kostřavu červenou (*Festuca rubra*), lipnici luční (*Poa pratensis*), psineček obecný (*Agrotis canina*), p. rozkladitý (*A. capillaris*) aj. U okáče zedního (*Lasiommata megera*) se výběr živných rostlin může lišit podle konkrétních podmínek lokality, nicméně v literatuře jsou uváděny zejména tyto druhy trav: kostřava ovčí (*Festuca ovina*), srha laločnatá (*Dactylis glomerata*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), medyněk vlnatý (*Holcus lanatus*), psineček rozkladitý (*Agrotis capillaris*) aj. Okáč ječmínkový (*Lasiommata maera*) se ve střední Evropě živí zejména na smilce tuhé (*Nardus stricta*), metličce křivolaké (*Avenella flexuosa*), medynku měkkém (*Holcus mollis*), psinečku rozkladitým (*Agrotis capillaris*), třtině křovištní (*Calamagrostis epigeios*). Okáč pýrový (*Pararge aegeria*) je jeden z mála našich motýlů obývajících zapojené lesní porosty. Nektar přijímá jen výjimečně, hlavním zdrojem energie pro imága jsou sladké exudáty z listů stromů. Živnými rostlinami jsou pro něj ale opět různé druhy lesních trav. Okáč třeslicový (*Coenonympha glycerion*) je vázán na různé trávy, převážně větší a tužší druhy: sverep (*Bromus erectus*), válečka lesní (*Brachypodium sylvaticum*), bezkolence (*Molinia* spp.). Okáč prosíčekový (*Aphantopus hyperantus*) je běžný druh vázaný na louky nejrozličnějších typů, od křovinatých stepních strání po luční mokřady, též obývá lesní lemy, řídké lesy a paseky, okraje lesních cest, náspy a vlhčí ruderaly.

Během let byly zaznamenány také čtyři druhy perleťovců – perleťovec nejmenší (*Boloria dia*), perleťovec dvanáctičetý (*Boloria selene*), perleťovec stříbropásek (*Argynnis paphia*) a perleťovec malý (*Issoria lathonia*). Jedná se o běžné druhy, jejichž živnými rostlinami jsou různé druhy violek (*Viola* spp.).

V roce 2021 byl poprvé během monitoringu zaznamenán bělopásek tavolníkový (*Neptis rivularis*). V České republice tento druh přežívá pouze v jižních Čechách, patří mezi ohrožené a legislativně chráněné druhy. Živnou rostlinou je v ČR tavolník vrboolistý. Ačkoli je tento druh vázaný převážně na mokřejší biotopy, při hojném výskytu živných rostlin bývá k nalezení v lesních okrajích, světlinách i v urbanizované krajině měst či obcí.

4. 5. Čeled' soumračníkovi (Hesperiidae)

Během mapování byli na sledovaných plochách zaznamenáni také čtyři zástupci čeledi soumračníkovití – soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*), soumračník jitrocelový (*Carterocephalus palaemon*), soumračník metlicový (*Thymelicus sylvestris*) a soumračník rezavý (*Ochlodes sylvanus*). Housenky prvního a posledně zmíněného se živí zejména na vyšších lučních travách jako jsou např. srhy (*Dactylis* spp.), válečky (*Brachypodium* spp.), jilek vytrvalý (*Lolium perenne*), bojínek luční (*Phleum pratense*) nebo i třtina křovištní (*Calamagrostis epigeios*). Živnou rostlinou soumračníka jitrocelového není jitrocel, jak by se mohlo zdát, ale traviny z čeledi Poaceae, především bezkolence modrý (*Molinia caerulea*), z dalších trav třtina křovištní (*Calamagrostis epigeios*), válečka prapořitá (*Brachypodium pinnatum*), bojínek luční (*Phleum pratense*), srha laločnatá (*Dactylis glomerata*) aj. Poslední zmiňovaný, soumračník metlicový, se živí zejména na medynku vlnatém a medynku měkkém, oproti příbuznému soumračníku čárečkovanému preferuje zarostlejší stanoviště s vysokostébelnými porosty a větším podílem keřů. Hlavním determinačním znakem u těchto dvou podobných druhů je barva konce tykadel (*T. sylvestris* – rezavá, *T. lineola* – černá).

4. 6. Čeled' lišajovití (Sphingidae)

V letošním roce byl zaznamenán také jeden druh z čeledi lišajovitých – dlouhozobka svízelová (*Macroglossum stellatarum*), jejíž typickou polohu při sání nektaru nelze přehlédnout. Neusedá totiž na květy, ale rychlým třepotáním křídel se drží ve vzduchu, zatímco dlouhým sosákem sají nektar, čímž vzdáleně připomíná kolibříka. Jedná se o běžný druh, v přírodě si nejčastěji vybírá hadince, mydlice, bodláky nebo různé druhy chrp.

4. 7. Čeleď Erebidae

Jediným zaznamenaným zástupcem z této čeledi je jetelovka hnědá (*Euchydia glyphica*). V přírodě se s ní můžeme setkat od dubna do června v jedné anebo až do srpna ve druhé (často jen částečné) generaci. Housenky nažloutlé až červenohnědé barvy nejčastěji nalezneme od června do září / října na violkách, jeteli (především na jeteli lučním), šírovníku růžkatém, podkovce chocholaté, vojtěšce, vikvi ptačí či hrachoru lučním.

4. 8. Čeleď můrovití (Noctuidae)

Jedním z „nočních“ motýlů s denní aktivitou je kovolesskec gama (*Autographa gamma*), také tzv. „můra gama“, který byl v roce 2020 zaznamenán na několika lokalitách jak v městském parku Stromovka, tak v areálu Biologického centra a Jihočeské univerzity. Jedná se o běžný druh, který na zemědělských plodinách může při přemnožení působit značné škody. Během roku mívá 2-3 generace, které se mohou překrývat. Jedná se o druh migrující z jihu Evropy, který během léta posiluje populaci žijící u nás.

5. Závěr

I přesto, že srovnání výsledků nebylo hodnoceno žádnými pokročilými statistickými metodami, na Grafech 2 a 6 je jasně patrné, že nekosené a květnaté pásy v Městském parku Stromovka i v areálu Biologického centra Akademie věd a Jihočeské univerzity, hostí nejvíce druhů, ale i jedinců denních motýlů v porovnání s intenzivními plochami. Potvrzují se tak výsledky z předchozích let.

Za osm let monitoringu jde v posledních letech v městském parku Stromovka vidět mírné zlepšení co se týče množství nekosených ploch během jednotlivých sečí, ale načasování sečí a případné celoplošné pokosení původně zamýšlené nekosené plochy je naprosto destruktivní jak pro nektaronosné rostliny, tak pro motýly. Jakýkoli pozitivní efekt je také zničen mulčováním a ponecháním biomasy na místě! Mulč působí jako zdroj živin, což pro většinu nektaronosných rostlin není vhodné.

Pro motýly nejsou důležité jen živné rostliny, ale také rostliny, které jim poskytují nektar během letu dospělců. Známými nektaronosnými bylinami jsou např. chrpy (*Centaurea*), pcháče (*Cirsium/Carduus*), různé druhy miříkovitých, bobovitých rostlin, ale i žluté kvetoucích hvězdnicovitých. Úbytek nektaronosných rostlin může být jednou z důležitých příčin úbytku i u nespecializovaných druhů motýlů (Wallis De Vries et al. 2012).

V Příloze 1 je uveden přehled všech zaznamenaných druhů i jejich abundance na jednotlivých lokalitách v letech 2017–2025 (tzv. „raw data“).

6. Zdroje

Wallis De Vries M.F., van Swaay Ch.A.M., Plates C.L. 2012: Changes in nectar supply: A possible cause of widespread butterfly decline. *Current Zoology* 58 (3): 384-391.

www.lepidoptera.cz

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

